

ČESKÉ TRIO S DÍLY ŘEDITELŮ KONZERVATOŘE

Praha, Rudolfinum

🦋 Ludvík Kašpárek

K letošním velkorysým oslavám 200. výročí Pražské konzervatoře se nemohl nepřipojit Český spolek pro komorní hudbu, další z významných institucí, která vytvářela a stále vytváří nejkvalitnější součást českého hudebního života. České trio, jehož členové v obsazení Dana Vlachová (housle), Miroslav Petráš (violoncello) a Milan Langer (klavír) jsou předními pedagogy školy, přineslo na spolkové pódium Dvořákovy síně Rudolfiny (23. 2.) program z tvorby tří ředitelů tohoto uměleckého ústavu. Dramaturgie tím reflektovala celou řadu zajímavých vnitřních souvislostí: vždyť Josef Suk se stal žákem Antonína Dvořáka hned v prvních dnech po jeho jmenování profesorem kompozice, oba dva později v opačné chronologii stanuli v čele školy, Suk během studií založil se svými spolužáky smyčcové kvarteto, jemuž pod názvem České kvarteto poskytl Český spolek pro komorní hudbu svým vznikem od historicky prvního koncertu existenční základnu a příležitost k vystoupením v desítkách dalších koncertů. A Dvořákovy komorní skladby brzy zaujaly klíčové místo v programové náplni Spolku. Pražská konzervatoř však nežije jen ze své tradice a své minulosti: důkazem byla třetí skladba večera – *Klavírní trio č. 2* současného ředitele školy Pavla Trojana! Začněme ovšem úvodní kompozicí koncertu, *Sukovým* mladistvým *Klavírním triem c moll, op. 2*, v němž teprve patnáctiletý autor jednoznačně prozrazuje své mimořádné nadání, ale pochopitelně ještě zcela nezvládá zejména formální uspořádání skladby i vliv velkého učitele. Proto logicky své trio podle rad svých pedagogů Karla Steckera a poté i Antonína Dvořáka dvakrát přepracoval do podoby, která z díla činí cenný a stále živý titul naší komorní hudby. Na Sukovo – svou podstatou přece jen začátečnické dílo – ovšem České trio po přestávce navázalo zralým opusem *Dvořákovým* – *Klavírním triem f moll, op. 65*. Pochází z let, kdy skladatel už směřoval k prvním mezinárodním úspěchům a kdy po smrti matky mu Johannes Brahms doporučoval odejít z Prahy a zúročit svůj talent blíže „velkému světu“ ve Vídni či v Berlíně. Je příznačné, že rady svého příznivce Dvořák neuposlechl, a přesto svým jedinečným tvůrčím odkazem stanul nejen na prvním místě mezi českými skladateli, ale stal se jedním z největších Čechů!

Koncert ovšem přinesl také již zmíněnou novinku z pera dnešního ředitele a zároveň absolventa tohoto renomovaného uměleckého ústavu. Pavel Trojan (1956) napsal své čtyřvětě *Klavírní trio č. 2* v roce 2009 na výzvu a s dedikací Českému triu a vytvořil skladbu, která svou nevšední invencí, kompoziční vyzrálostí a posluchačsky nápaditým přístupem výrazně vybočuje z kontextu současné české komorní tvorby. Trojan přidělil klavíru a smyčcům odlišnou úlohu v různých větách: trio otevírá pevně založená motorická sekvence v oktávách klavíru, oba smyčce se zapojují později a klavír se postupně vzdává své dominantní funkce až k samotnému doprovodu. Po scherzové 2. větě, s vyváženým užitím obou aspektů, autor ve 3. části opět favorizuje klavír a teprve ve finální větě nabývají opět vrchu smyčcové nástroje. Takto pojatý Trojanův sonátový cyklus *Klavírního tria* získal na působivosti a napětí a posluchače naplněné Dvořákovy síně jednoznačně zaujal a oslovil. Myslím, že skladba má všechny předpoklady prosadit se svou nevšední kvalitou i do repertoáru dalších ansámbků. Zaslouží si jejich pozornost a neměla by jen tak zmizet z koncertních pódii! Má k tomu všechny předpoklady moderně pojatého, a přitom tradici nikoli negujícího díla. Značný podíl na úspěchu nové kompozice a na celém průběhu večera mělo skvěle připravené České trio, spojující tři vynikající hráče – suverénního pianistu Milana Langeru, vždy ovšem připraveného k citlivé komorní spolupráci, znamenitě technicky disponovanou houslistku Danu Vlachovou, s jejím patřičně znělým a emocionálně bohatým projevem, a výrazově decentním a uměřeným cellistou Miroslavem Petrášem, vytvářejícím potřebný tmel v celistvém interpretačním obrazu tohoto znamenitého ansámblu. ■